

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Utveckling av IT-styrning inom Region Gotland

Förslag till beslut

Rapporten godkänns

Sammanfattning

KPMG fick i början av 2022 i uppdrag att kartlägga IT-styrningen i Region Gotland och föreslå åtgärder till förbättringar. Ärendet behandlades på Regionfullmäktiges (RF) sammanträde i juni i år. Där beslutade RF att samtliga nämnder får i uppdrag att ta fram en struktur som visar hur digitalisering och verksamhetsutveckling ska organiseras inom respektive fackförvaltning. Samt att alla nämnderna får i uppdrag att inom ramen för objektsförvaltningsprojektet ta fram en tydlig organisation kring hur objektsförvaltningen ska genomföras i praktiken. Regionfullmäktige beslutade även att nämnderna får i uppdrag att ta fram en tydlig organisation kring hur frågor gällande GDPR/ Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) ska hanteras i respektive fackförvaltning.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen (UAF) arbetar med att organisera och strukturera ett stort antal IT-system enligt en objektsförvaltningsmodell. Modellen innebär att objekt, som är grupper av system, har både objektsägare (ansvariga för objekten) och objektsförvaltare (ansvariga för systemdriften). UAF har cirka 34 större system, varav 23 är centrala och 9 verksamhetsspecifika, uppdelade i åtta grupper med olika objektsägare. Implementeringen av objektsförvaltningsmodellen tar upp mycket av personalens tid.

Att förtydliga processerna för införskaffande av digitala verktyg och system är en pågående uppgift, och förvaltningen strävar efter att integrera digitalisering som en del av verksamhetsutvecklingen. Förvaltningen betonar behovet av bättre utbildning för personalen i frågor som rör informationssäkerhet och GDPR samt föreslår att regionstyrelsen tar ett större ansvar för att stödja implementeringen av objektsförvaltningsmodellen och erbjuder regelbunden utbildning om informationsklassning och risk- och sårbarhetsanalys.

Förvaltningen förväntar sig att implementeringen av objektsförvaltarmodellen ska vara klar våren 2024 och planerar utbilda chefer och medarbetare att använda digitala verktyg mer effektivt och säkert.

Ärendebeskrivning

Utbildning- och arbetslivsförvaltning (UAF) har många system att organisera och strukturera. Objektsförvaltningen sker i enlighet med regionens antagna modell. Modellen omfattar i första hand förvaltning av IT-system och ger stöd till att uppfylla de krav som ställs utifrån informationssäkerhet inklusive lagkrav.

Förvaltningen har ”paketerat” de större systemen i olika objekt, så att en objektsägare ansvarar för flera system och en objektsförvaltare kan arbeta med flera system. En objektsägare har ett övergripande ansvar för förvaltningsobjektet och för att det uppfyller verksamhetens behov. En objektsförvaltare säkerställer driften för ett eller flera system.

De som är objektsförvaltare för verksamheternas gemensamma system arbetar med detta på heltid. De objektsförvaltare som hanterar verksamhetsspecifika system har ofta en annan huvudroll. Förvaltningen har idag ca 34 större system som hanteras enligt objektsförvaltningsmodellen. Av dem är 23 system centrala och 9 system är verksamhetsspecifika. Systemen är paketerade i 8 grupper med olika objektsägare. Med den mängd system som UAF har tar objektsförvaltningsmodellen en stor del av arbetstiden för medarbetarna.

Digitaliseringsstrategin

I rapporten från KPMG framgår det att förvaltningen ska tydliggöra verksamhetsutveckling och digitalisering så att dessa kan leverera mot de i digitaliseringsstrategin uppsatta målen. Den digitaliseringsstrategi som regionen har centralt gällde från 2018 till 2022. Där inväntas ännu en uppdaterad version för år 2023 och framåt. Förvaltningen arbetar med de mål som finns med i den äldre strategin.

Förvaltningen arbetar med att implementera objektsförvaltningsmodellen och därmed höja informationssäkerheten i systemen. Det pågår en kartläggning och översyn av vilka processer som kan förbättras genom att digitalisera dem utifrån ett användar- och tillgänglighetsperspektiv. Det finns ännu ett arbete kvar att göra med att processkartläggning för att tydliggöra vad mer som eventuellt kan förbättras med digitalisering.

Utbildning

Förvaltningen tillhandahåller utbildning inom objektsförvaltningsmodellen kontinuerligt under året och tillsammans med både systemägare och objektsförvaltare upprättas ett gemensamt årshjul att arbeta efter. Därmed blir ingen ensam i arbetet med sitt eller sina objekt.

Förvaltningen erbjuder även årligen utbildning för medarbetare inom GDPR, både fysiskt och genom utbildningsfilm.

Det är viktigt att kommunicera till chefer och medarbetare vad som gäller vid införskaffning av alla olika system och digitala verktyg och hur viktigt det är att följa processen som är satt inom förvaltningen för att säkra

informationssäkerheten och integriteten för vår barn/elever och deltagare i våra verksamheter.

Ansvar

Varje objekt eller ”paket” kommer ha en styrgrupp där förvaltningen ännu håller på att sätta strukturerna för hur och när dessa bör träffas. Tanken är att förslag till förbättringar och utveckling av objekt tas upp i styrgrupper. I de fall systemet är ett verksamhetsövergripande system kommer styrgruppen vara förvaltningsledningen.

UAF är en stor förvaltning med många verksamheter från förskola till vuxenutbildning. Detta innebär en stor bredd när det gäller behoven av olika lösningar inom det digitala området. Denna diversifiering handlar om både olika digitala program och system men även system som ska klara av att hantera stora mängder data, många användare och då även personuppgifter. Inom förskolan och grundskolan finns IT-råd som ska utbilda och ta informationen vidare inom sin verksamhet. Genom IT-råden kan pedagoger diskutera men också beställa enklare digitala verktyg såsom digitala läromedel och appar. Först ska det dock kontrolleras att verktyget är godkänt utifrån Gröna Listan, som finns på intranätet. Listan uppdateras kontinuerligt efterhand som digitala verktyg blir godkända.

Inom förvaltningens övriga verksamheter finns inte samma tydlighet med ett IT-råd eller en utsedd person som ansvar för digitaliserad verksamhetsutveckling. Processen för införskaffande av system kommer förhoppningsvis bidra till att det blir tydligare för våra medarbetare i alla verksamheter.

Process för införskaffande av system

I KPMG:s rapport framgår det att IT och digitalisering behöver höjas upp och behandlas som en verksamhetsutvecklingsfråga inom alla förvaltningar. Revisionen menar även att frågorna behöver behandlas av förvaltningsledningen. Här har utbildnings- och arbetslivsförvaltningen utvecklingsmöjligheter. Förvaltningen behöver arbeta med digitalisering som verksamhetsutveckling och sätta en strategi för hur det ska arbetas med detta framåt.

Förvaltningen håller på att sätta processen för när en verksamhet önskar ett nytt system. Det är viktigt att det ska vara lätt för medarbetarna att veta vad som gäller. När det gäller enklare digitala verktyg såsom appar, och digitala läromedel sker granskningen och godkännandet via e-tjänsten Checklista för digitala verktyg och redovisas sedan i Gröna Listan. Där kan medarbetare söka efter vilka appar och läromedel som är godkända att använda.

När det gäller digitala tjänster, system och program som innehåller fler personuppgifter än bara inloggningsuppgifter arbetar förvaltningen utifrån en intern process som håller på att implementeras.

Medarbetare Medarbetare, har genom sin verksamhetsnära kompetens till uppgift att identifiera behoven ute i verksamheten. Medarbetaren kontaktar Support UAF för att få svar på om systemet/programmet kan införskaffas.

Support UAF Behandlar inkommen fråga och diskuterar det i gruppen för att se om det är möjligt att införskaffa eller om vi har liknande tjänst/program sen tidigare. Återkopplar till medarbetare och chef.

APT/Chef Under APT lyfts behoven i arbetsgruppen, diskuteras och chef tar med sig det identifierade behovet till ledningsgrupp för verksamheten.

**Ledningsgrupp/
Förvaltningsledning** Ledningsgruppen kan besluta att ett system ska införskaffas om det gäller endast för den verksamheten. Men det måste då beslutas vem som ska vara objektsägare, objektsförvaltare och budgetansvarig. En beställning görs till support UAF och förvaltningsledningsgruppen informeras. Om det är ett verksamhetsövergripande system ska beslut tas i förvaltningsledningsgruppen. Där behöver det beslutas om budget, och objektsförvaltningsmodell samt vilka verksamheter som är intresserade av systemet. En beställning görs till support UAF

GDPR/ Ledningssystem för informationssäkerhet

Som en del i det systematiska arbetet med objektsförvaltningsmodellen ingår arbetet med informationssäkerhet. I det arbetet ingår GDPR.

Förvaltningen gör alltid en klassning av informationen innan ett system eller program där personuppgifter ingår införskaffas. Dock finns det utrymme för förbättring och det finns ett behov att alla objektsförvaltare och objektsägare ska ha grundläggande kännedom om hur en informationsklassning görs samt djupare kunskap om GDPR. Här behöver förvaltningen utbilda personalen mer. Förvaltningen har personal som har djupare kunskap om GDPR men kan behöva utbildning från regionstyrelsen gällande informationsklassning och risk- och sårbarhetsanalyser som är ett komplement till informationsklassningen. Förvaltningarna har fått ta ansvaret själva med att implementera

objektsförvaltarmodellen där det skulle ha behövts mer stöd från centrala IT på regionstyrelseförvaltningen.

Uppföljning framåt

Det är viktigt att regionstyrelsen följer upp med förvaltningarna hur arbetet går med objektförvaltningsmodellen. Ett förbättringsförslag framåt är att regionen inför mätbara mål och nyckeltal för att utvärdera framsteg inom objektsförvaltningsmodellen och digitalisering. Det kan ge en tydligare riktning och göra det möjligt att utvärdera effektivitet av genomförda förbättringar.

Bedömning

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen önskar att regionstyrelsen tar ett större utbildningsansvar för objektsförvaltningsmodellen som håller på att implementeras inom regionen. Det finns även en önskan att regionstyrelsen genomför kontinuerliga utbildningar om informationsklassning och risk- och sårbarhetsanalyser som är en del av modellen.

Förvaltningen anser att arbetet med att implementera objektsförvaltningsmodellen går bra och beräknar att den är klar under våren 2024. Den första utbildningen för objektsförvaltare har genomförts.

När det gäller inköp av system/program/ tjänster med mera, finns det ännu ett arbete att göra med att tydliggöra för medarbetare inom förvaltningen hur verksamheterna ska utvecklas med hjälp av digitala verktyg. Förvaltningen behöver under det kommande året bistå med utbildningsinsatser och information till chefer och medarbetare.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2023-10-26
Regionfullmäktige § 112 Utveckling av IT-styrning inom Region Gotland – utifrån rapport från KPMG
Digitaliseringsstrategi 2018–2022
Kartläggning av IT-styrning – KPMG, 2022

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen